

Сонько Сергій¹, Сандул В'ячеслав²

¹Національний університет садівництва, м. Умань, Україна

²Нікопольське відділення міжнародного фонду Дніпра, м. Нікополь, Україна

ПРО ВЕЛИЧНІСТЬ ВИТВОРІВ БІОСФЕРИ І НООСФЕРНІСТЬ АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наше рідне місто Нікополь знаходиться майже в центральній частині колишнього Каховського водосховища і з Божою допомогою відроджуваного Великого Лугу. То ж завжди вважатимемо його не малою, а Великою Батьківщиною. Автори цієї статті зростали у вчительських родинах на одному подвір'ї будинку, що стояв за сотню метрів від дамби водосховища. Наші батьки не викладали ні географію ні тим більше екологію а просто були Вчителями.

Людина Розумна на складному шляху до жаданої ноосфери методом спроб і помилок наростила свою популяцію до 8 млрд., поклавши для цього на капище «цивілізованості» докорінно перетворені ландшафти, знищені екосистеми та усе зростаючу кількість назавжди зниклих видів у живій природі.

Так сталось, що усі Дніпровські водосховища будувались за радянських часів, крім побічної мети (виробництво електроенергії, водозабезпечення та зрошення) з головною метою – бути нездоланною перешкодою (у разі руйнування гребель) для проклятих англо-саксів, які лише сплять і бачать як би завоювати найсправедливішу країну світу. Підриваючи греблю Каховської ГЕС загарбники знали куди і скільки закласти вибухівки. І будьте впевнені, вони мають цю інформацію і по інших ГЕС Дніпровського каскаду. Бо у них мета – руйнувати. Але самі того не розуміючи, знищивши Каховське водосховище вони повернули до життя найголовніше місце сили, та надпотужний егрегор українців. Тепер нас точно не здолати.

Теорія біотичної регуляції затверджує, що наша планета – це розумна істота, яка підтримує свій добробут за допомогою біосферних механізмів. Зважаючи на оцінки відомих біологів щодо максимальної кількості особин нашого виду, яку витримає біосфера, елімінуючи шкідливий вплив (не більше 1 млрд) з сумом усвідомлюєш, що такі регулювальні механізми вже включені (епідемії, природні та техногенні катастрофи, війни). Боїмося помилитись, але в уста сучасної людини – будівника ноосфери - треба вкласти фразу одного з героїв кінострічки «5-й елемент»: «Гроші не мають значення, головне – це життя». Саме тому не треба заважати біосфері відродити те, що їй по праву належить – Великий Луг. А ті гроші, які ніби то втратить Україна за відсутності водосховища – це відлуння радянщини, за якої усе повинне бути величне – металургійні комбінати, тисячі гектарів пшениці, рукотворні моря, 12-блочні атомні електростанції... І звісно ж, великий народ, який пишався б своєю величчю.

Ринкова економіка, яка вже понад 20 років працює в Україні, довела що ця економічна система саме для нас – українців. Бо ми з дідів-прадідів звикли покладатись на власні сили. Маєш землю – не залежиш ні від кого, бо завзято, до

нестями працюєш на себе. І саме цей талан став головною причиною численних голодоморів, аби поставити непокірний народ на коліна. Не вийшло. І не вийде.

Славнозвісна «невидима рука ринку», як і біосфера у попередньому прикладі, зробить усе сама. У світі є багато країн, які безбідно існують в умовах посушливого клімату. Напевне, у прийдешній земельній реформі і в інвестиційній політиці мають бути передбачені механізми, за яких у представників нашого великого народу виникне зацікавленість займатись вівчарством, конярством, вирощувати сорго, бавовну, розводити чаїрні сади, як це робили до другої світової війни корінні жителі Криму без Північно-Кримського каналу.

В країні третій рік йде війна, але ніхто з нас жодного разу не чув, щоб в Україні хтось пух з голоду. Бо ринкова економіка...

Здійснення наших планів щодо відновлення греблі, нажаль, залежить не від нас. За деякими прогнозами війна ще може тривати не один рік. А за даними відомого еколога Вадима Манюка лише за цю весну паростки верби на дні колишнього Каховського водосховища підросли на 30-50 см. Отже, за роки війни кримінальна, ні(!) моральна відповідальність завзятих технократів, у яких фантомні болі імперської величі, буде лише зростати. Адже, ніхто не зможе оцінити ту шкоду для цієї величної екосистеми, яка на той час може сформуватись, у разі якщо її вдруге знищать. І гроші тут зовсім ні до чого...

Гольдін Павло

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

КАХОВСЬКА ГРЕБЛЯ: МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ І «ПАСТКА 22»

Дискусійне питання доцільності та перспектив відновлення Каховської греблі або її заміни іншими спорудами (як то гіпотетична гребля в районі Енергодара) часто обговорюється в контексті оцінки витрат і здобутків (cost and benefit approach). В той же час доречним і доцільним є розгляд ситуації з точки зору мінімізації існуючих загроз та діючих і потенційних ризиків. Серед них можна виділити наступні:

1. Радіаційна загроза. Головним джерелом загрози є Запорізька АЕС, всі енергоблоки якої зараз перебувають у стані холодного зупину. На ЗАЕС можливі інциденти різного характеру з різними наслідками, які можуть мати передусім психологічний та інформаційний ефект. Мінімізація цих загроз потребуватиме стабільного довгострокового технічного обслуговування станції, яке ймовірно передбачатиме побудову гідротехнічної системи (каналу, водойми) між річкою та водоймою-охолоджувачем ЗАЕС. Конфігурація та додаткові функції цієї системи залежатимуть від стану ЗАЕС на момент побудови.